

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра будівельної механіки

СИЛАБУС навчальної дисципліни

Оптимальне проектування будівельних конструкцій

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Освітньо-наукова «Промислове та цивільне будівництво»	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Калініна Тетяна Олександрівна, к.т.н., доцент

kalininat384@gmail.com

кафедри будівельної механіки,

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВАМИ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ ВИКОРИСТАННЯ ЦІХ МЕТОДІВ В ІНЖЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ.**

Наприклад: здійснити обґрунтований вибір критерію оптимальності при складанні цільових функцій і методу для знаходження оптимального розв'язку завдання.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Вища математика, Інформатика, , Чисельні методи рішення інженерних задач , Опір матеріалів, Будівельна механіка (базовий та спеціальний курси), Будівельні конструкції.

Програмні результати навчання:

знати:

- основні методи математичного моделювання;
- основні класичні методи оптимізації;
- питання комп'ютерної реалізації відповідних алгоритмів оптимізації.

володіти:

- методами лінійного програмування;
- методами нелінійного програмування.

вміти:

- формалізувати завдання оптимізації механічної системи;
- здійснити обґрунтований вибір критерію оптимальності при складанні цільових функцій і методу для знаходження оптимального розв'язку завдання;
- прогнозувати очікувані результати

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторн і	самостійна
1.	Основні поняття оптимального проектування.	2	1		6

2.	Критерії оптимальності.	2	1		6
3.	Цільова функція. Математичні моделі прийняття рішення.	2	1		6
4.	Математичне формулювання задач і методи вирішення.	2	1		6
5.	Нелінійне програмування. Задачі безумовної оптимізації (методи нульового порядку, градієнтні методи, методи Ньютона, методи спуску).	2	1		6
6.	Умови Куна-Таккера. Інтерпретація умов Куна-Таккера . Теореми Куна-Таккера.	2	1		6
7.	Функції декількох змінних. Методи прямого пошуку..	2	1		6
8.	Задачі умовної оптимізації (метод множників Лагранжа, метод штрафних функцій, метод визначення сідлової точки).	2	1		6
9.	Метод пошуку по симплексу. Метод пошуку Хука-Дживса.	2	2		6
10.	Лінійне програмування. Равнопрочна конструкція.	2	2		6
11.	Стрижні і балки.	2	2		10
12.	Пружні конструкції при динамічних навантаженнях.	2	2		10
	Всього	24	16		80

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Оптимальне проектування будівельних конструкцій» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Виконання розрахунково-графічної роботи	1	25	45
Захист роботи	1	15	25
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	20	30
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання **розрахунково-графічної роботи.**

Розрахунково-графічна робота - Оптимальне проектування статично визначеної ферми мінімальної ваги.

Склад роботи

- скласти цільову функцію;
- сформувані обмеження по міцності;
- сформувані обмеження по переміщенням;
- мінімізувати цільову функцію та визначити необхідні площі перетинів стержнів ферми.

Робота виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину (формат А-4).

Методичні рекомендації до виконання РГР [1].

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань – стандартизовані тести (до 20 тестових питань), наприклад:

1. Постановка задачі оптимізації припускає існування наступних умов
  - a) альтернативного методу розрахунків критерію оптимізації
  - b) наявності об'єкта оптимізації й мети оптимізації
  - c) збіжності оптимізуючих процедур
  - d) наявності системи оптимальних процедур.
2. У нелінійнім програмуванні визначити глобальний екстремум можна лише методом а. симплекс-методом
  - b. динамічного програмування
  - c. Градієнта
  - d. золотого перетину

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем.

Інформаційне забезпечення

Основна література

- 1.Калініна Т.О., Бекірова М.М., Сидорчук М. Оптимальне проектування будівельних конструкцій.: Методичні вказівки. - Одеса: ОДАБА, 2018. - 19 с.
- 2.Банди, Б. Методы оптимизации. Вводный курс / Б. Банди. Пер а англ. – М.: Радио и связь, 1988. – 126 с.
- 3.Семушин, И. В. Практикум по методам оптимизации Компьютерный курс:

- учеб. пособие для вузов / И. В. Семушин. – 3-е изд., перераб. и доп. – Ульяновск: УлГТУ, 2005. – 146 с.
4. Гилл, Ф. Практическая оптимизация / Ф. Гилл, У. Мюррей, М. Райт. Пер. с англ. – М.: Мир, 1985.
5. Зайченко, Ю. П. Исследование операций: учеб. пособие для вузов / Ю. П. Зайченко. – Киев: Вища школа, 1975. – 320 с.
6. Галлеев Э. М. Оптимизация: Теория. Примеры. Задачи / Э. М. Галлеев, В. М. Тихомиров. – М.: Эдиториал УРСС, 2000. – 317 с.

Допоміжні джерела інформації

7. Дашенко, А.Ф. ANSYS в задачах инженерной механики / А.Ф. Дашенко, Д.В. Лазарева, Н.Г. Сурьянинов / Изд. 2-е, перераб. и доп. Под ред. Н. Г. Сурьянинова. — Одесса. — Пальмира, 2011. — 505 с.
8. Алямовский А.А. Cosmos Works. Основы расчета конструкций на прочность в среде Solid Works. / А.А. Алямовский// М.: ДМК Пресс, 2010. – 784с.